

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**3 Nisan 2020
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

3 Nisan 2020 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 2347)
- İthalat Rejimi Kararına Ek Karar (Karar Sayısı: 2348)
- Çeltik İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2349)
- Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi İşletmelerinin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Amacıyla KOSGEB Tarafından Uygun Koşullarda Finansal Destek Sağlanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 2350)

YÖNETMELİKLER

- Konut Hesabı ve Devlet Katkısına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik (Karar Sayısı: 2346)
- Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Haliç Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Yaz Okulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Selçuk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Çeltik İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2020/4)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 12/2/2020 Tarihli ve 2017/15251 Başvuru Numaralı Kararı

Bazı ürünleri stoklayacağız

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, corona virüsü salgını dolayısıyla gıda sıkıntısı yaşanmadığını açıkladı. SÖZCÜ'ye konuşan Pakdemirli, "Bazı ürünlerde stok yaparız. Haftaya yeni önlemler üzerindeki çalışmalarımızı tamamlayacağız" dedi.

Saygı ÖZTÜRK

06:24 - 3 Nisan 2020

[HaberlerGündem](#)

Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli, corona virüsü salgının dolayısıyla üretimde bir aksama yaşanmaması için gerekli önlemleri aldıklarını söyledi. Pakdemirli, "Bazı ürünlerde stok yapacağız" dedi. Bakan, yazlık arpa, buğday ve kuru fasülye üretimini artırabilmek için bazı illerde hazine arazilerinin de tarıma açılacağı müjdesini verdi.

İllere bürokratlarıyla birlikte yaptığı ziyaretleri bu kez video konferans yöntemiyle yürüttüklerini belirten Pakdemirli, "O ilimizde problem neyse onu konuşuyoruz. Sektöre ve paydaşlarımıza enerji vermemiz gerekiyor. Bu bilinçle, öncekinden daha fazla etkileşim içindeyiz" dedi.

Bekir Pakdemirli

ÖNCE ŞAŞIRDILAR

Çin'de ortaya çıkan ve diğer ülkelere yayılan virüs nedeniyle Türkiye'de gıda konusunda Mart ayı başında önlem almaya başladıklarını kaydeden Bakan Pakdemirli, şunları söyledi:

*Market yöneticilerini Mart ayı başında toplantıya davet ettim. Onlara stoklarını artırıp artırmadıklarını, ne gibi önlemler aldıklarını sorduğumuzda, bazıları 'Hayrola bir şey mi olacak? Niçin böyle bir şeye gerek duydunuz?' dediler.

*Çin deneyimi nedeniyle uluslararası bazı zincirlerin yaklaşan virüs tehlikesine karşı hazırlıklı olduklarını gördük. Gıda başta olmak üzere bir sıkıntının yaşanmaması için daha hastalık ülkemizde görülmeden hazırlıklı olmaya çağırdık. Onlar da kendilerine göre önlemlerini aldılar. Bugün, hiçbir ürünün sıkıntısı çekilmiyor.

TARIM VE SAVUNMA SANAYİ

Dünyanın, tarımın, gıdanın önemini bu olayla daha iyi anlamaya başladığını kaydeden Bakan Dr. Bekir Pakdemirli, sözlerini şöyle sürdürdü:

* Tarım, Savunma sanayinden daha fazla önemlidir. İşte, yaşanan olaylar nedeniyle önemi de anlaşıldı. Ülkeler kendi içine kapanacak. Dünyada gıda arzında bir sıkıntı yok. İçeride dönüleceği için bazı ürünlerde eksiklikler olabiliyor. Örneğin, yaygın kullanılacağı için limon ihracatını durdurduk.

* Bu yüzden, Rusya'da limonun kilosu 4 dolara çıktı. Rusya'da hububatı kontrollü olarak ihraç edecek. Türk Cumhuriyetleri de ihraç tarım ürünleriyle ilgili bazı kararlar alıyor. Dünya, tarımın önemini bir kez daha anladı.

İSTİKLAL SAVAŞINDA BİLE

* Tarımda, bizim çiftçimiz her türlü zor şartlar da olsa ekimine, dikimine önem verir. İstiklal savaşımız sırasında bile bir gram gıda ithalatı olmadı. On binlerce yıllık tarımsal geleneğimiz var. Biz de sonuna kadar çiftçimizin yanındayız. Son dönemlerde sıkça 'Tarımda tehlike çanları çalıyor' açıklamaları oluyor.

* Bakanlığımızda normal günlerde de her gün tehlike çanı çalar. Çünkü, biz yaşama dokunan bakanlığız. 24 saat teyakkuz halindeyiz. Benim telefonum 24 saat açıktır. Gece yarısı da olsa beni ararlar. Konuşuruz ve hızlı şekilde sonuç alırız.

MEVSİMLİK İŞÇİLER

* Mevsim gereği başta Çukurova'ya olmak üzere mevsimlik tarım işçileri gider. Sokağa çıkmama, il değiştirmeme tedbirleri kapsamında mevsimlik işçilerin de yerinden kıpırdamaması görüşü ndeme geldi.

* Ancak, sokağa çıkmama tedbirlerinin yanı sıra tarımsal faaliyetlerin de sürmesi gerekiyor. İçişleri Bakanımız Süleyman Soylu imzasıyla genelge yayımlanacak.

*Tarım işçilerinin 7 Nisan'dan itibaren kontrollü olarak ve gönderilmeleri ve hijyen seviyesinin de artırılmasını öngördük. Hijyene büyük önem verilmesi için çaba göstereceğiz. Yani, her şeyli planlayıp, programlıyoruz.

SAğLIK VE TARIM

*Sağlık ve gıda önemli. Koronavir belası da atlatılacaktır. Virüsün yayılmaması için halkımıza da büyük görev düşüyor. Bakanlığımızda da sağlıklı ilgili uyarıları dikkate alarak çalışma yürütüyoruz. Tüm tedbirleri alıyoruz, almaya devam edeceğiz.

*Kabinede iki tane sunum vardı. Birisi sağlık, diğeri gıda gvenliğiydi. Bazı ürünlerde sıkıntı yaşanmaması için stok yapacağız. Bire bir her şeyi, dünyadaki gelişmeleri takip ediyoruz.

YAZLIK EKİMLER

*Birçok ürünün ekim zamanı bitti. Yazlık rnlerin ekimine başladık. Bakanlıklarla görüşüp hazine arazilerinin nasıl kullanacağımız konusunda da çalışmaların sonuna geldik.

*Yazlık ekimlerin iklim gereği yapılabileceği Erzurum, Kars, Muş, Erzincan, Sivas ve Kayseri'de, hazine arazilerine ekim yaptırmayı da planlıyoruz. Buralara yazlık buğday, arpa ve kuru fasulye ektireceğiz.

* Bunu yaygınlaştırmayı da planlıyoruz. Bu arada çiftçilerimize dönük tedbirler üzerinde de çalışıyoruz. Son şeklini verdikten sonra bunları da açıklayacağız.

* Son olarak altını kalın çizgilerle çizerek ifade ediyorum: Kısa, orta ve uzun vadede tarımla ilgili bir sorun yok. Sağlığımıza dikkat edelim, uyarılara uyalım.

Gıda perakendecileri krizi nasıl yönetmeli?

Danışmanlık şirketi McKinsey'in gıda perakendecilerinin bu krizi nasıl yöneteceğine ilişkin yayınladığı raporda altın değerinde öneriler bulunuyor...

03 Nisan 2020

Hilal SARI

3 milyardan fazla insan karantina ve self izolasyon önlemleriyle evde otursa da gıda alışverişi en katı sokağa çıkma yasağı uygulanan ülkelerde bile devam ediyor. Peki, gıda perakendecileri bu süreçte şoklar yaşamamak ve iş sürekliliğini sağlamak için neler yapmalı? Danışmanlık şirketi McKinsey'in gıda perakendecilerinin bu krizi nasıl yöneteceğine ilişkin yayınladığı raporda altın değerinde öneriler bulunuyor.

- **Çalışanlarınızı ve müşterilerinizi koruyun**

Gıda perakendecilerinin küresel gıda zincirinin bel kemiği olduğunu vurgulayan McKinsey, “Bu işte asıl kahramanlar, kasiyerler, rafları doldurmak için çalışanlar, şöförler ve depo çalışanları” diyor. Tüm gıda perakendecilerine hem çalışanlarını hem de müşterilerini korumak için gerekli tüm önlemleri almaları çağırısı yapıyor.

Mağaza hijyenine çok dikkat edilmeli ve sosyal mesafe her noktada minimuma indirilmeli.

Müşterilerin kendi kendine ödeme yapabildikleri kasalar açmak, nakit ödemeleri olabildiğince azaltmak, çalışanlara ücretli izin verilmesi, hasta hisseden çalışanın izolasyon için evine gönderilmesi, kilit öneme sahip çalışanlar için yedekleme planları yapılması, ek personel alımı veya Amazon'da olduğu gibi ücretlerin artırılması, Avrupa'da Delhaise ve Lidl zincirlerinin yaptığı gibi kırılğan kesimlere özel alışveriş saati uygulamaları başlıca örnekler.

■ İş sürekliliğinin devamını sağlayın

Rapora göre, iş akışının aksamaması için iş süreklilik planlarının yapılması, yeterli sayıda şöför alımı gerçekleştirilmesi, müşterilere teslimat saatlerinin doğruca verilebilmesi, BT sistemlerinin çalışmaya devam etmesi çok önemli. Yerel otoritelerle, tedarikçilerle, çalışanlarla ve hizmet sağlayıcılarıyla kriz yönetim normları geliştirilmesi de raporda önemle vurgulanan bir unsur.

■ Yerelde alışkanlıkların nasıl değiştiğini yakından takip edin

Tüketicilerin karantina ve izolasyon dönemlerinde satın alma alışkanlıklarının ne yönde değiştiği ülkeden ülkeye ve ürün kategorisine göre değişiklik gösteriyor. Reçetesiz ilaçlarda yüzde 800'e varan talep artışlarına, gıda ürünlerine talepte de yüzde 25 ila 50 oranında artışlar yaşandığına dikkat çekiliyor.

■ Arz ve talebi eşzamanlı yönetin

Ticari takvimlerin ve tedarik zincirlerinin eşzamanlı ve koordine hareket etmesi, gıda zincirinde aksamama olmaması için kritik öneme sahip. Nakit zengini perakendecilerin tedarik zincirlerine nakit akışı sağlayarak onları ayakta tutması gerektiği belirtilen raporda "Bazı perakendeciler ödeme vadelerini kısaltıyor. Operasyon kabiliyetiniz tedarik zincirinizin en zayıf halkası kadardır" deniliyor. Rapora göre, promosyonlar azaltılarak ani panik alımları engellenmeli ve kampanya mantığına tamamen yeni bir gözle bakılmalı. Talebin proaktif bir şekilde yönetilmesi gerektiği belirtilen raporda panik alımlarını engellemek için çok talep olan ürünlerin fiyatlarının anormal şekilde yükseltilmemesi uyarısı yapılıyor.

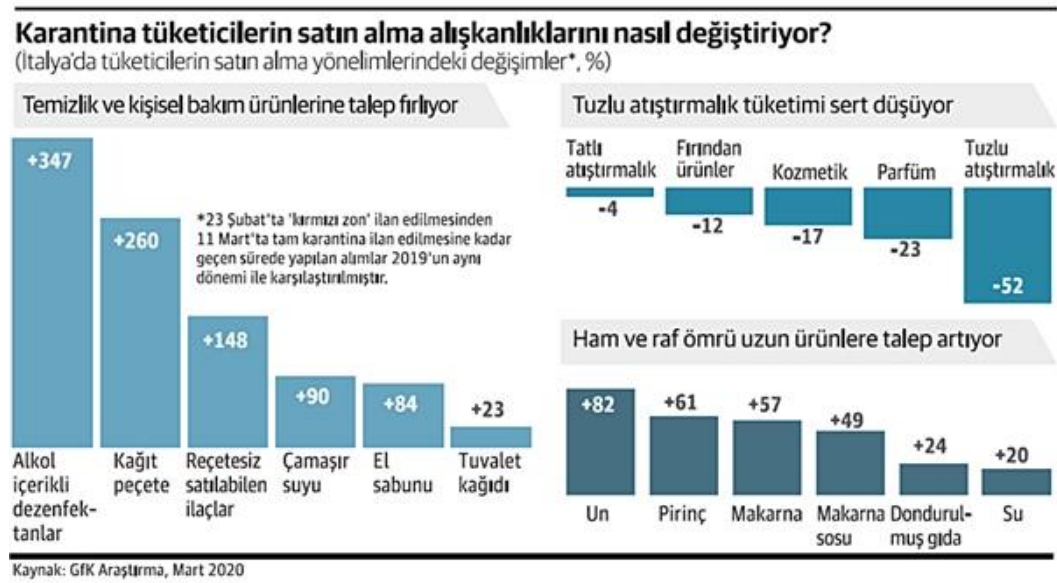
■ İş yapış şekillerinizi teknolojiyle dönüştürerek gelecek için hazırlanın

Online alışverişe talep rapora göre yer yer yüzde 700 arttı. Teknolojinin gıda perakendeciliğinde kullanımı şirketleri bundan sonraki sürece hazır hale getirecek. Nakit kullanmadan, hatta kart teması olmadan ödeme yapılabilmesi başlıca öneri.

Raporda "Teknoloji sayesinde aşırı yükleme çalışanın üzerindeki yükü alabilirsiniz. Akıllı depo yönetimi önem kazanıyor. E-ticaret yatırımlarını hızlandırma imkanı olan hızlandırmalı. Harcamaları online kanala yönlendirebiliyorsanız, proaktif olarak yapmalısınız" tavsiyeleri yer alıyor. McKinsey, genel müdürlük çalışanına ise uzaktan çalışma imkanı verilmeli, diyor.

■ Gerekirse satın alma ve birleşmelerle cesurca ekosisteminizi değiştirin

Krizlerin her zaman yeni satın alma ve birleşme fırsatları doğurduğuna dikkat çekilen raporda, gıda perakendecisinin hizmetlerde, ödemelerde, değer zincirinde işbirliği yapabileceği ve büyümesine yardım edebileceği şirketler olup olmadığına bakılması öneriliyor. Özellikle nakit zengini ama satışlarda zayıflık yaşayan şirketler için stratejik alımlar yapmak da, rapora göre işin rengini değiştirebilir.

Gıda fiyatları martta sert düştü, pirinç hariç

Virüs ve petrol fiyatlarındaki düşüş mart ayında küresel gıda fiyatlarını da aşağı çekti. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından yayınlanan Gıda Fiyat Endeksi şubat ayından yüzde 4,3 düşüşle 172,2 düzeyine geriledi. Örgütten yapılan açıklamada fiyatlardaki bu düşüşün hareket kısıtlamaları ve düşen petrol fiyatlarından kaynaklandığı belirtildi. En sert düşüş yüzde 19,1 ile şeker fiyat endeksinde. Düşüşün en önemli iki nedeni, karantinalara bağlı tüketimin düşmesi ve petrol fiyatlarındaki düşüş nedeniyle etanol üreticilerinden gelen talebin de azalması. Bitkisel yağ endeksi, palm yağı fiyatlarındaki düşüşe bağlı yüzde 12 gerilerken, süt ürünleri endeksi yüzde 3, et fiyat endeksi ise yüzde 0,6 düştü. Hububat fiyat endeksi rekoltteki yükselişe de paralel yüzde 1,9 gerilerken, artan talep ve ihracat kısıtlamalarıyla pirinçte yükseliş sürüyor.

Ziraatçılar, tarımsal üretim için destek istiyor

Salgınla mücadele kapsamında fiyatları sabitleyici önlemler alınmasını isteyen ziraatçılar, tarımsal üretim desteği istiyor.

03 Nisan 2020

Mehmet Nabi BATUK

MERSİN - Koronavirüs salgınının en çok etkilediği sektörlerin başında tarımsal ürün üreticileri geliyor. Tarımsal üretim yapan illerde de insanlar sokağa çıkmadığı, tarlalarda, seralarda çalışacak işçi bulmak eskisi kadar kolay olmadığı için çoğu ürün ya ekilemiyor ya da tarlalarda seralarda kalma tehlikesi ile karşı karşıya. Bu şartlar altında üretilen ürünlerin maliyetlerin altında satılmasından şikayet eden ziraatçılar, fiyatların sabitlenmesini ve devlet desteği istiyor.

Mersin'de faaliyet gösteren Anamur-Bozyazı, Tarsus, Akdeniz, Aydıncık, Çamlıyayla, Erdemli, Gülnar, Mut, Silifke Ziraat Odası başkanları, koronavirüs salgını kapsamında alınan tedbirlerin tarımsal üretim faaliyetlerine etkilerine ilişkin ortak basın açıklaması yayımladı. Konuyla ilgili bilgi veren Anamur- Bozyazı Ziraat Odası Başkanı Ahmet Şeref Gümüş, Mersin'de koronavirüsün etkileri nedeniyle üretimin durma noktasına geldiğini dile getirdi. Son 15 günlük süreçte çiftçinin ürettiği ürünlerin maliyet fiyatının altına düştüğünü vurgulayan Gümüş, "Çiftçinin kilo satış fiyatı 8 TL-9TL olan çilek şu

an 2,5 TL-3 TL'ye, 6,5 TL'ye satılan muz 4,5 TL-5,00TL 'ye, 3,70 TL'ye satılan salatalık 1,60 TL'ye, 2,50 TL'ye satılan domates 1,00 TL'ye, 6,20 TL'ye satılan patlıcan 2,20 TL' ye satılıyor. Ürünlerimiz maliyetinin altına satıldığı için üreticilerimiz zor durumda kalıyor" diye konuştu.

“Salgından sonra Hollanda Hastalığı'na yakalanabiliriz”

Üreticilerin mağduriyetinin her geçen gün artığının altını çizerek fiyatları sabitleyici önlemler alınması çağrısında bulunan Gümüş, ürünlerin satış fiyatının hızlı düşüşüne ilişkin önlem alınmazsa çiftçilerin durumunun daha da kötüleşeceğini vurguladı. Gümüş, şunları söyledi: “Önlem alınmaz ise koronavirüs hastalığından kurtulduktan sonra; gıda üretiminde Hollanda Hastalığı'na yakalanabiliriz. 1960 yıllarında gaz rezervi bulunan ve para birimi güçlenen Hollanda, üretimi adeta bırakıp, ithalata yönelmişti. İlk ekonomik sarsıntıda ise hiç bir üretimi kalmadığı için ekonomisi adeta yaprak gibi savrulmuş ve toparlaması neredeyse 20 yılı bulmuştu.”

Bugün Hollanda'nın yaptığı hatalardan ders alarak adeta bir gıda üretim ülkesine dönüştüğüne dikkat çeken Gümüş, “Yine üretimi bırakıp, ithalata geçen ve yakın zamanda bedelini çok ağır ödeyen ve ödemeye devam eden Venezuela örneği de karşımızda durmaktadır. Bu ülkenin çiftçisi üretmek için çaballıyor. Ama çiftçiye teşvik eden, koruyan önlemler ve tedbirler de mutlaka alınmalıdır. Çiftçi topraktan uzaklaşmamalıdır. Çiftçi bu zor günlerde bile büyükşehirlerdeki insanlarımız sağlıklı yiyeceklere ulaşsın diye tarlasına, bahçesine, serasına giderken; zararına üretim yapmasının önüne geçilmeli ve mutlak ve mutlak suretle gerekli önlemler alınmalıdır” açıklamasını yaptı.

“ÇİLEK İHRACATI YENİDEN BAŞLASIN”

Mersin'de hasadı başladığı halde ihracatın durması nedeniyle satış fiyatları gider maliyetlerinin altında kalan binlerce ton çileğin tarlalarda kaldığını belirtiyor. Anamur Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ferudun Torunoğlu, üreticilerinin kayıplarının büyümemesi için ihracatın yeniden başlatacak uygulamaların geliştirilmesi çağrısı yaptı. Son 15 gündür çilek fiyatlarının hızla düşüş gösterdiğini dile getiren Torunoğlu, “Çiftçilerimiz çileğin satış fiyatının maliyetin altına düşmesinden dolayı gün geçtikçe masraflarını ve zararlarını karşılayamaz hale geliyor. Zirai üretim yapamaz duruma gelmekten korkan çiftçilerimiz sorunlarının ilgili mercilere iletilmesini talep ediyor ve tarımsal destek sağlanmasını istiyor” dedi. Torunoğlu, raf ömrü kısa olan çilek ihracatının yeniden başlaması için TOBB öncülüğünde girişimlerde bulunulması için çaba gösterdiklerini de sözlerine ekledi.

Piyasalarda günün ilk rakamları

Türkiye'de enflasyon, ABD'de tarım dışı istihdam verilerinin izleneceği haftanın son gününe Dolar/TL 6,63 seviyesinden başladı.

03 Nisan 2020

ABD borsaları d n bu hafta içerisinde ikinci kez günün artıda kapattı. ABD'den gelen artılar haftanın son gününde iyimser bir havanın oluşması için yeterli olmadı. Bu sabah itibarıyla Asya borsaları ve ABD vadeli endeksleri satıcıly seyrediyor.

Piyasalar, bugün yurt içinde enflasyon verisini, yurt dışında ise ABD istihdam verisini takip edecek. ABD'de d n işsizlik başvurularının 6,6 milyon kişi ile rekor seviyeye çıkmasının ardından bugün de istihdamda düşüş yaşanması bekleniyor. Türkiye'de enflasyonu ise aylık bazda 0,55 civarında artış kaydetmesi yıllık enflasyonun ise yüzde 11,85 civarında geleceği beklentisi hakim.

Bu gelişmeler ışığında dolar/TL kuru güne 6,64 seviyelerinden başlıyor. Euro/TL ise 7,22 civarında.

Petrol fiyatları 30 doların üzerini gördü

ABD Başkanı Donald Trump, dünyanın en büyük petrol üreticisi ülkelerinden Rusya ve Suudi Arabistan arasında üretimde kesintiye gitmeleri yönünde bir anlaşmaya varılmasını sağladığını kaydetti. Bu gelişmeler petrol fiyatlarını 30 doların üzerine taşırken; bu sabah bir miktar gerileyen petrol fiyatları 28 dolardan işlem görüyor. Rusya cephesinden gelen açıklamada ise Enerji Bakanı Aleksander Novak, global petrol talebinin önümüzdeki birkaç ay içinde yükseleceğini umduğunu söyledi.

ABD ekonomisi ikinci çeyrekte şiddetli daralacak

Dallas Fed Başkanı Robert Kaplan, ABD ekonomisinin ikinci çeyrekte büyük olasılıkla keskin, şiddetli bir daralma yaşayacağını ve üçüncü çeyreğine başlarında da ekonominin biraz daha daralmaya devam edeceğini öngördüğünü bildirdi.

Minneapolis Fed Başkanı Neel Kashkari,  alışanları işlerinde tutmanın ekonomiyi koronavirüs salgınının yayılmasını yavaşlatmak için alınan tedbirler nedeniyle yaşanmakta olan resesyondan ekonomiyi çıkarmak için anahtar olduğunu söyledi.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P Global, koronavirüs salgınına rağmen ABD'nin kredi notunu durağan görünüm ile AA+/A-1+ olarak teyit etti.

KOBİ'lere kredi üst limiti 3 milyon TL'ye çıkarıldı

KOSGEB kanalıyla KOBİ'lere kullanılacak yatırım ve işletme kredisi üst limiti işletme başına yıllık 300 bin TL'den 3 milyon TL'ye çıkarıldı.

03 Nisan 2020

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) kanalıyla Küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) kullanılacak yatırım ve işletme kredisi üst limiti işletme başına yıllık 300 bin TL'den 3 milyon TL'ye çıkarıldı.

Cumhurbaşkanlığının konu ile ilgili kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, kullanılacak kredilerin vadesi de 48 aydan 60 aya çıkarıldı. KOBİ'lere sağlanacak finansman desteğine ilişkin başvuru, değerlendirme ve destekten faydalanma koşulları ile iş ve işlem akışı

KOSGEB ve bankalar ile yapılacak protokollerle belirlenecek.

Yeniden 30 doları aşan petrol fiyatları bugün geriliyor

Dünkü sert yükselişin ardından 30 doları gören petrol fiyatları, bugüne yaklaşık 1,5 dolar kayıpla 28 dolar seviyelerinden güne başladı.

03 Nisan 2020

ABD Başkanı Trump'ın Rusya ile Suudi Arabistan'ın petrol üretimini azaltma konusunda bir anlaşmaya varacaklarını ifade etmesi ve Suudi Arabistan'ın olağanüstü bir OPEC+ toplantısı çağrısı yapması sonrası hızla yükselen petrol fiyatları, bu sabah bir miktar geri geldiler.

Rusya ve Suudi Arabistan'a üretimi kısımları çağrısı yapan Trump'ın ABD'nin petrol üretimini azaltma yönünde bir teklif ortaya koymamasının Rusya ve Suudi Arabistan'ın üretimde anlamlı bir kısıntıda anlaşmalarını engelleyeceği endişeleri fiyatları gerilettiler.

28 dolardan işlem görüyor

Dün 30 doların üzerini test eden brent petrolün varil fiyatı bu sabah güne göre 1,25 dolar düşüşle 28,69 dolardan ve NYMEX'de Batı Teksas petrolünün varil fiyatı 1,41 dolar kayıpla 23,91 dolardan işlem görüyor.

Analistler, Trump'ın Rusya ve Suudi Arabistan'dan beklediği en az 10 milyon varil/günlük kesintinin gerçekleşmesinin zor olacağını belirtirlerken, ING, "Bu kadar büyük bir üretim kısıntısı OPEC+'nın gerçekleştirmesi için çok fazla" değerlendirmesini yaptı.

10 milyon varillik bir kısıntının Suudi Arabistan'ın üretimi günlük 8.5 milyon varil civarına indirmesi anlamına geleceğini belirten RBC Capital Markets analistleri, Suudilerin bunun altına inmek konusunda ise isteksiz olduklarını savundular.

Türkiye'deki son corona virüsü vakaları açıklandı!

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yaptığı açıklamada 24 saat içinde yapılan testlerde 2 bin 456 yeni vakaya rastlandığı ve yine son 24 saat içinde 79 kişinin öldüğü belirtildi. Son verilerle birlikte Türkiye'deki toplam vaka 18 bin 135'e toplam can kaybı ise 356'ya yükselmiş oldu. Bakan Koca, artan test sayısına göre görülen pozitif vaka sayısında azalma yaşandığını belirtti.

19:31 - 2 Nisan 2020

HaberlerGündem

Türkiye'de giderek yükselen corona virüsü salgını vakalarına son 24 saatte 2 bin 456 hasta daha eklendi.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın açıkladığı yeni verilere göre Türkiye'de bugün ölen 79 kişi ile birlikte corona salgınındaki toplam can kaybı 356'ya ulaşmış oldu.

Bakan Koca bugün 18 bin 757 test yapıldığını belirtirken Türkiye'de yapılan toplam test sayısının da 125 bin 556 olduğunu açıkladı.

KOCA CAN KAYIPLARIYLA İLGİLİ YÜZDE VERDİ

Bakan Koca son 24 saat içinde hayatını kaybedenlerin yüzde 82'sinin 60 yaşının üstünde olduğunu belirtirken şu ifadeleri kullandı:

* Test sayımız düne göre 4.000'in üstünde artış gösterdi. Test sayısına oranla pozitif vaka sayımız ise azaldı. İyileşen 82 yeni hastamız var.

* Son 24 saat içinde kaybettiğimiz hastaların %82'sinin 60 yaşını aşmış kişiler olması yine dikkat çekici.

Daron Acemoğlu: Salgının ekonomik etkileri çok derin olabilir

DEİK'in düzenlediği "Koronavirüs ve Küresel Ekonomiye Etkileri" başlıklı online seminere katılan MIT İktisat Profesörü Daron Acemoğlu, salgının ekonomik etkilerinin çok daha derin olabileceğini ve özellikle turizmin birkaç yıl kendini toparlamasının zor görüldüğünü söyledi.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Covid-19 salgınına yönelik olarak alınan tedbirler çerçevesinde firmaların bilgilendirilmesi amacıyla online seminerler (webinar) düzenliyor.

1 Nisan'daki "Koronavirüs ve Küresel Ekonomiye Etkileri" başlıklı online seminere ise iki önemli isim eşlik etti. Harvard Üniversitesi Genetik ve Karmaşık Hastalıklar Bölüm Başkanı Sayın Gökhan Hotamışlıgil tüm dünyayı etkisi altına alan pandemiye dair bilgi verirken, Massachusetts Institute of Technology (MIT) İktisat Profesörü Daron Acemoğlu ise virüsün küresel ekonomiye yapacağı olası etkilere yönelik değerlendirmelerde bulundu.

MIT İktisat Profesörü Daron Acemoğlu: Salgının ekonomik etkileri çok derin olabilir

Salgının ekonomik etkileri çok derin olabilir. Salgına yakalanan insanların ekonomiye katkısı kayboluyor. Örneğin şu anda ABD'de önlemler nedeniyle nüfusun %50'si tüm üretim ve tüketim açısından çekildi. Bu, tedarik tarafını aksattığı gibi, müthiş bir talep daralmasına da yol açıyor.

Her resesyonda firmalar batar, diğerkleri devam eder. Bu doğaldır. Örneğın ABD’de her resesyon döneminde firmaların ortalama %3’ü batıyordu. Ama şimdi sorun daha derin, çünkü sadece ekonomik açıdan kırılgan şirketler değil, tedarik zincirindeki zayıf halkalardan etkilenen diğerk şirketler de batmaya başlıyor.

"Salgın, doğru önlemler alındığında katlanarak azalıyor"

Bu virüs, biz iktisatçıların ‘R0 (sıfır)’ dediğı modelle katlanarak artıyor. Artış hızı, tamamen ‘contact ratio’ ile bağlantılı. Bunu etkilemenin tek yolu, sosyal temasın sınırlandırılması. Çin, bu çarpan etkisini otoriter yöntemlerle bir anda azaltmayı başardı. R’ı 1’in altına indirdiğınız andan itibaren de tam tersine katlanarak azalmaya başlıyor. Yani salgın katlanarak yayıldığı gibi, doğru önlemler alındığında da katlanarak azalıyor. Bu da umut verici bir şey.

Şimdi kritik soru şu: Bu salgını önlemenin tek yolu, Çin gibi otoriter olmak mı? Hayır. Örneğın Singapur, Tayvan, Japonya, Güney Kore’de otoriterliğe kaymadan başarılı sosyal ve ekonomik tedbirlerle krizi yönetebildiler ve ekonomilerini de hızla rayına döndürebildiler. Bu örnekler, Çin otoriterliğinden farklı yollar olduğunu da gösterdi.

"Politik ve ekonomik sistemin değişmemesi artık mümkün değil"

Küresel politik ve ekonomik sistemin değişmemesi artık mümkün değil. Özelde sağlık sisteminin, genelde ise tüm devlet sisteminin etkin çalışmadığı görüldü ve de devletin müdahalesi çok arttı. ABD’de bile devlet müdahalesinde geç kalındığı ve gereğinden az olduğu eleştirileri var. Devletin ABD ve Avrupa’da bugüne kadar hiç olmadığı bir rolü oynaması bekleniyor ama böyle bir kurumsal yapıları yok.

Dünya, buna benzer bir krizi 1929 Büyük Buhran ve 2.Dünya Savaşı’nın ardından yaşamış, devletin kontrolü artmıştı. Ancak planlı bir şekilde önce ekonomi canlandırıldı, refah devleti oluşturuldu, sonra sivil toplum ayağı kalktı ve bu sayede demokratikleşme gelişti. Çin’in krizi otoriterlikle aşmasının, diğerk Asya ülkelerinin ise otoriterliğe kaymadan aşabilmesinin nedeni, Çin haricindeki ülkelerde sivil toplumun güçlü olması ve devletin gücünü dengeleyebilmesi. Bu ülkelerde devlet ile özel sektör eşgüdümlü çalışarak krizi aştı, halk da tüm önlemlere uydu ve devleti denetledi. Devletin gerçekten kuvvetlenmesi ama bunun da çok iyi denetlenmesi lazım. Tüm dünyada yeni demokratik kurumların kurulması şart.

"Krizi aşmanın yolu, sadece para politikasında değil"

Fed’in politikaları, zaten 2008 krizinden bu yana süregelen bir stratejinin parçası. Para politikasına kısa değil, orta vadeli bakmamız lazım. Ama krizi aşmanın yolu, sadece para politikasında değil. Reel ekonomide, tedarik zincirinin çok desteklenmesi gerekiyor. Kritik husus şu: Nasıl olur da çalışan nüfusu kademeli olarak üretime geri döndürebiliriz? Bunu planlamamız şart.

"Turizmin birkaç yıl daha kendisini toparlaması zor"

Sosyal mesafe önlemlerinin birkaç yıl daha devam edeceği ve bar/restaurant gibi kalabalık iş modellerini tamamen dönüştüreceğini düşünüyorum. Bunun yanı sıra, konferans ve turizm sektörleri de en azından birkaç yıl çok radikal şekilde yavaşlayacak. Aşı bulunsa dahi psikolojik travma nedeniyle uluslararası turizmin birkaç yıl daha kendisini toparlamasını zor görüyorum.

"Yeni salgın dalgaları da yaratabilir"

Gelişmiş ülkelerde salgın kontrol altına alınmaya başladıktan sonra, henüz kontrol edememiş ülkelere gelenleri sınırlandıracaklar. Bu bir yandan küreselleşmeyi etkileyecek, diğer yandan da geçiş engellenemeyeceği için yeni salgın dalgaları da yaratabilir.

"Türkiye, ekonomik açıdan kötü bir durumda yakalandı"

Bu salgın, aslında çok ciddi bir sorunu ortaya çıkardı: Tüm dünyada kurumsal yetkinlik azalmıştı. Örneğin bu krizde CDC (Centers for Disease Control and Prevention) hızlı hareket edemedi, çünkü Trump yönetimi o kurumu zayıflatmıştı, üzerinde baskı kurabildi. Ama Fed hızlı aksiyon alabildi, çünkü kurumsallığı sayesinde Trump yönetiminin Fed üzerindeki nüfuzu sınırlıydı.

Türkiye, ekonomik açıdan kötü bir durumda yakalandı krize. Fed'in sınırsız aksiyonu, Türkiye dahil tüm ülkelerin yapması gerekeni gösterdi zaten.

Prof.Gökhan Hotamışlıgil

Harvard Genetik ve Karmaşık Hastalıklar Bölümü Başkanı

Covid-19, aşına olduğumuz bir virüs ailesinin hiç tanımadığımız bir üyesi. Virüsleri bulaşıcılık ve öldürücülük açısından kıyasladığımızda, Covid-19'un Ebola, MERS ve SARS'a nazaran öldürücülüğü düşük, ancak bulaşıcılık oranı onlara nazaran yüksek. Daha da kötüsü, semptomları hemen belirmiyor. Bu nedenle, örneğin SARS'ın öldürücülük oranı çok daha yüksek olmasına rağmen semptomları hemen çıktığı için tedavi altına alınabiliyorsunuz. Covid-19'da ise semptomlar günlerce kendini göstermiyor. Bu nedenle hem tedavinizi geciktiriyor hem de çok daha fazla kişiye bulaştırmanıza yol açıyor.

"Kurumsal erozyon ölümleri artırıyor"

Tüm ülkelerde 'kurumsal erozyon' yaşanıyor, bu da ölümleri artırıyor. Bunu ABD'de net olarak yaşıyoruz. Trump yönetimi çok geç ve yetersiz müdahale etti.

Bu kriz, virüslerin konvansiyonel silahlardan daha zarar verici olabileceğini gösterdi. Bu, önümüzdeki dönemde askeri endüstri cihazlarından tıbbi cihazlara yatırımları arttırması açısından olumlu oldu, ama ileride virüsler üzerinden farklı savaşların da önünü açtı.

ABD sağlık sistemi krizle mücadele edemez durumda. Bu salgın öncesinde de zaten çok derin sorunları olan bir sistemdi. İlk başta, maliyeti çok yüksekti. Yüksek olduğu için de tüm hastaneler kapasite sınırında çalışıyordu. Dolayısıyla salgınla başa çıkabilecek ek bir kapasite yok. İkinci olarak, sistem içerisinde muazzam bir eşitsizlik var. Bunlar, krizin derinleşmesine neden oluyor.

Diğer taraftan sistemin çökmesinin, sistemin bizatihi kendisiyle de doğrudan ilgisi olmayabilir. Zira İtalya'da ABD'nin tersine hem daha yüksek kapasite hem de daha sosyal bir sağlık sistemi var, ama ona rağmen en büyük kriz orada yaşanıyor. Ancak şu kesin: Sağlık sistemi reformu, önümüzdeki Başkanlık seçiminin birinci gündem maddesi olacak.

"Aşının kısa vadede bulunması pek olası değil"

Aşının kısa vadede bulunması pek olası değil. Çünkü bir aşının kitlelerce kullanımına izin verilmeden önce güvenlik >> etkinlik >> koruyucu aşamalarının geçilmesi gerekiyor. Bu test süreçleri çok uzun sürüyor. Her türlü yan etkisini gözlemleden bir aşının piyasaya çıkmasına izin verilemez. O yüzden hemen çok kısa sürede bir aşı çıkması mümkün değil.

Diğer taraftan şaşırtıcı derecede olumlu bir husus, aşı araştırmaları inanılmaz bir hızla ilerliyor. Dev şirketlerin yanı sıra küçük inovatif şirketler de aynı hedef doğrultusunda çalışıyor. Dünyanın her yerinde bilim insanları rekor hızla virüse dair bulgular elde ediyor. Artık çok daha hızlı ve inovatif aşı teknolojileri de mevcut. Yani bir çözüm bulunması yüksek olasılık, ama çok kısa sürede olmayacak.

"İlk dalgadayız; önümüzde 4 senaryo var"

Şu anda salgında birinci dalgadayız. İlave dalgalar yaşayabiliriz. Önümüzde kabaca 4 senaryo var:

1. Bir uçta, bütün ülkelerin eş zamanlı ve kuvvetli bir şekilde önlem alarak virüsü yenmesi. Ancak ülkeler arası dengesizlikleri göz önüne alırsak, bu çok düşük bir ihtimal.
2. Diğer uçta ise 'sürü bağışıklığı' (herd immunity) var. Ben bunun kabul edilebilir ve insani bir strateji olmadığına inanıyorum. Ancak ilginçtir ki İsveç şu anda adı konmamış bir sürü bağışıklığı stratejisi uyguluyor. Keza Brezilya da, Türkmenistan da. Bu çok riskli bir senaryo. Sağlık sisteminizin müthiş kuvvetli olması lazım. İsveç'in başarıp başaramayacağını göreceğiz.

3. Bu iki uç senaryonun arasında bir yol da, toplumun çoğunluğu bağışıklık kazanana kadar salgını kontrol altına almaya çalışmak. Bu, Türkiye dahil hemen hemen tüm ülkelerin senaryosu.

4. Dördüncüsü de, orta vadede ilaçların da çıkmasıyla, Covid-19'u hayatımızın bir parçası haline getirmek. Yani bir noktadan sonra grip gibi yaşamaya alışık olacağımız bir noktaya gelebiliriz.

Yeni dalga olur mu? Muhtemelen evet. Ancak hazırlıklarımızı iyi yaparsak, sonraki dalgalarda ülke çapında kapatmalara ve tedarik zincirlerini kırmaya gerek kalmadan, çok daha küçük ölçekli müdahalelerle atlatabiliriz.

Müteakip dalgaları atlatabilmek için kilit husus, ilaç veya aşı bulunması. Bunun için de en önemli husus, serolojik testler. Yani hastalığı geçiren kişilerin de analiz edilmesi ve nasıl atlattıklarının/bağışıklık kazandıklarının anlaşılması gerekiyor. Verilen rakamların çok ötesinde milyonlarca insan bu hastalığı geçirip farkında olmadan bağışıklık geçirdi, geçirecek ve üretime geri dönecek. Bunun nedenlerini bulmamız lazım.

İnsanoğlunun tamamen steril, kimseyle temas etmediği bir toplum yapısına geçeceğimize inanmıyorum. Bu salgını bir şekilde aşacağız.

Bunun laboratuvar ortamında oynanmış veya yapay bir virüs olduğuna dair kanıt şu anda sıfır. Bunu net olarak söyleyebilirim. O yüzden bu tarz dezenformasyonlara takılıp komplo teorileri üretmenin anlamı yok.

Türkiye'de kısa vadede 5 aksiyon şart:

Türkiye şu anda birinci dalgayı yaşıyor. Test sayısı arttıkça vaka sayısı daha da artacak. Kısa vadede 5 aksiyon şart:

1. Öncelikle sağlık kapasitesinin sıradışı yöntemlerle artırılması gerekiyor. Örneğin burada Boston'da son sınıf tıp öğrencileri de hastaneye çağrıldı.
2. Sağlık personelinin çok iyi korumamız gerekiyor.
3. Test sayısını acilen arttırmalıyız.
4. Sahadaki çalışanlardan feedback alınması ve buna göre pratik çözümler üretilmesi lazım.
5. Serolojik testlerin yapılması şart ve bunu Türkiye de yapabilecek kapasitede. Öyle çok büyük teknolojiler gerektirmiyor.

Alaattin AKTAŞ

03 Nisan 2020

Yabancıların ilk çeyrek satışı geçmişin yıllıklarını aştı

Yabancıların hisse senedi ve DİBS satışı ilk çeyrekte 6.4 milyar dolara ulaştı. Bu tutar, 2015 hariç önceki yılların yıllık toplamından bile fazla.

Bir yandan net çıkış yaşanması, bir yandan da fiyat düşüşü ve kur artışıyla yabancıların hisse senedi ve DİBS stoku dip seviyelere indi.

Yurtdışı yerleşikler ya da kısaca yabancılar geçen hafta 274 milyon dolarlık devlet iç borçlanma senedi ve 257 milyon dolarlık hisse senedi daha sattı.

Böylece mart ayındaki satış 2 milyar 28 milyon doları DİBS ve 1 milyar 37 milyon doları hisse senedinden oluşmak üzere 3 milyar 65 milyon dolara ulaştı.

İlk çeyrekte ise tüm yılların satış rekoru kırıldı. Yabancılar ilk çeyrekte tam 6 milyar 433 milyon dolarlık satış yaptı. Bu tutarın 4 milyar 357 milyon doları DİBS, 2 milyar 76 milyon doları hisse senedinden oluşuyor.

Yılıktan fazla

Yabancıların bu yıl ilk çeyrekte yaptıkları satış veri açıklanan 2005 yılından bu yana olan dönemin en yüklü ilk çeyrek satışı. İlk çeyrekte daha önce en yüklü satış 3.3 milyar dolarla 2014 ve 3.2 milyar dolarla 2009 yıllarında gerçekleşmişti.

Bu yılın ilk çeyreğindeki satış, yıllık satışları bile geride bıraktı. Yabancıların hisse senedi ve DİBS alım satımına ilişkin veride 2005'e kadar geri gidebildiğimizi belirttik. Yani yıl toplamı bazında elimizde on beş yılın verileri var. Bu on beş yıl içinde en fazla satış 8 milyar 796 milyon dolarla 2015 yılında gerçekleşmişti. İkinci en yüklü satış 4 milyar 156 milyon dolarla 2008 yılında.

İşte bu yılın ilk çeyreğindeki 6.4 milyar dolarlık satış, 2005-2019 dönemindeki en yüksek ikinci satış.

Yani bu yılın ilk çeyreği, 2015 hariç geçmiş dönemin yıllıklarından bile daha fazla satışa konu oldu.

Satış duracak gibi değil

Yabancı yatırımcıların hisse senedi ve DİBS satışları duracağa da benzemiyor. Hele hele bir geri dönüş olasılığı şu aşamada hiç yok.

Korona salgınında bir yavaşlama ve geri gidiş sağlansa bile bunun ekonomide yarattığı tahribatı gidermek pek kolay olmayacak. Bu süreç, geçenlerde de yazdığımız gibi varlık fiyatlarının gerileyeceği bir süreç olacak. O yüzden yabancı bir süre daha çıkmaya devam edecek.

Zaten hisse senedi fiyatlarının böylesine kısa zamanda bu hızda gerilemesinde yabancıların kaçarcasına çıkması büyük bir etken. Yabancı hisse senedi ve borçlanma senedini sattığında eline geçen parayla döviz talep ettiği için bu satış kurları da yukarı iten bir etki doğuruyor.

Öyle görünüyor ki bu tablo bir süre daha fazla değişmeden sürecek.

Sonrasında tırmanış var

Korona salgınının bir anda yok olduğunu farz edelim. Bir sabah uyanmışız, hastalıktan eser yok, ekonomiler de hızla toparlanma emaresi gösteriyor.

Hiç kuşku yok aralarında bizim borsamız da bulunan birçok borsada görülmedik hızda yükselişler yaşanacak.

Şu koşullar, yani hisse senedi fiyatları ve kur, yabancıların alım yapması için inanılmaz bir fırsat sunuyor. Yabancı bir milyon dolar getirse birkaç ay önce eline 6 milyon lira geçiyordu, şimdi 6.6 milyon liraya yakın para söz konusu. Aynı dövizle daha çok TL elde etmek mümkün, üstelik o TL ile daha çok hisse senedi almak da mümkün.

Hani alırken kazanmak denir ya, tam da öyle bir durum... Bu durum günün birinde gerçekleşecek tabii ki, ama ne zaman...

Yabancıların ilk çeyrekteki çıkışı 6.4 milyar doları buldu (Milyon \$)

	İlk çeyrek			Yıllık		
	H.senedi	DİBS	Toplam	H.senedi	DİBS	Toplam
2005	2.065	1.813	3.878	5.830	6.034	11.864
2006	641	938	1.579	1.852	5.541	7.393
2007	-651	2.428	1.777	5.455	-3.121	2.334
2008	-660	991	331	618	-4.774	-4.156
2009	-488	-2.726	-3.214	2.974	-2.771	203
2010	488	1.536	2.024	3.771	10.259	14.030
2011	-1.414	7.044	5.630	-950	14.809	13.859
2012	918	367	1.285	6.374	16.442	22.816
2013	493	5.249	5.742	747	3.763	4.510
2014	344	-3.618	-3.274	2.578	392	2.970
2015	-734	-289	-1.023	-1.725	-7.070	-8.796
2016	1.111	1.363	2.473	809	646	1.455
2017	931	391	1.321	3.324	7.383	10.707
2018	-421	892	470	-904	-906	-1.809
2019	878	-1.574	-697	421	-3.121	-2.700
2020	-2.076	-4.357	-6.433			

Hisse senedi ve DİBS stoku dip seviyelerde

Yabancıların hisse senedi alış ve satışlarına ilişkin tutarlar piyasa fiyatı ve kur hareketlerinden arındırılmış net değişimi gösteriyor.

Bu bölümde aktaracağımız yabancıların sahip olduğu hisse senedi ve DİBS'teki stok düzeyi gösteren veriler ise fiyat ve kur hareketinin etkisini de yansıtıyor.

Önce şu piyasa fiyatı ve kur hareketinin etkisine ilişkin bir örnek verelim:

Varsayalım bir yabancı yatırımcının elinde piyasa değeri 10 lira olan 100 adet hisse senedi var. O tarihteki dolar kuru da 5 lira. Şu durumda bu portföyün değeri ($100 \times 10 = 1000$ TL/5=200) 200 dolar.

Hem fiyatın düştüğünü, hem kurun arttığını varsayalım. Örneğin fiyat 9 liraya düşmüş, kur da 6 liraya çıkmışsa bu durumda portföyün değeri ($100 \times 9 = 900$ TL/6=150) 150 dolara iniyor.

Oysa yabancı yatırımcı hala 100 adet hisse senedine sahip. İşte diğer bölümde aktardığımız tutarlar bu tür fiyat ve kur hareketleri dikkate alınmadan gerçekleştirilmiş net satışa işaret ediyor. Fiyat ve kurun etkilediği veriler ise stok tutarda kendini gösteriyor.

Son dönemde hem fiyatın düşmesi, hem de kurun yükselmesi yabancıların sahip

olduğu hisse senedi ve DİBS stokunun çok azalması sonucunu doğurdu. Buna bir de satış eklenince yabancı portföyü çok küçüldü.

Yabancı portföyünde mart sonundaki düzeyi çıkardık. Rekor 2013 yılında. O yıl mart sonu itibarıyla yabancıların tam 76 milyar dolarlık hisse senedi, 65 milyar dolarlık da iç borçlanma senedi bulunuyordu.

Bu yılın mart ayı sonuna geldik. Hisse senedi stoku 22.3 milyara gerilemiş, DİBS stoku ise 10 milyar doların altına inmiş durumda.

Yabancıların hisse senedi ve DİBS stoku

(Milyon \$) (Mart sonu itibarıyla)

	H.senedi	DİBS	Toplam
2005	17.158	14.650	31.808
2006	36.690	21.316	58.006
2007	37.654	29.711	67.365
2008	42.983	29.959	72.942
2009	19.486	16.324	35.810
2010	50.165	22.218	72.383
2011	57.482	39.181	96.663
2012	50.833	42.074	92.907
2013	76.276	64.925	141.201
2014	51.950	45.890	97.840
2015	51.913	45.055	96.967
2016	46.626	34.352	80.979
2017	40.588	26.254	66.842
2018	49.440	29.305	78.745
2019	29.339	14.514	43.852
2020	22.290	9.756	32.046

Ali Ekber YILDIRIM

Makarna, un ve bulgura iki ay zam yapılmayacak

Koronavirüs vakalarının görülmeye başlanması ve “evde kal” uyarılarından sonra tüketicinin en fazla satın aldığı ürünler arasında yer alan un, makarna ve bulgurda en az iki ay zam yapılmayacak. Zam yapmama kararı, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal’ın makarna, un ve bulgur üreticileri ile telekonferansla yaptığı toplantıda alındı.

Un, makarna ve bulgurun hammaddesi olan buğday stoklarının yeterli olduğunu ve hiç bir sorun yaşanmayacağını belirten TMO Genel Müdürü Ahmet Güldal, sektör temsilcilerinin yeni harman zamanına kadar bu ürünlerde fiyat artışı yapmayacaklarını söyledi. Güldal, bu dönemde en çok talep gören bu ürünleri tüketici uygun fiyata alacağını ifade etti.

Buğdayda yeterli stok var

Sektör temsilcileri ile yaptıkları telekonferans toplantısında fiyat artışı yapılmaması konusunda ortak karar alındığını belirten Güldal şu bilgileri verdi: “Un, makarna ve bulgur sektörünün bu zor dönemdeki duruşu bizi çok memnun etti. Tüketicinin bu dönemde en çok tercih ettiği bu ürünlerde üretim ve piyasaya arz kesintisiz devam etti. Bundan sonra da devam edecek. Bu süreçte üreticiler fiyatlarında bir değişiklik yapmadı. Şimdi yeni hasat dönemine kadar yani harmana kadar yine fiyat değişmeyecek, tüketici talepleri karşılanacak. TMO olarak biz de satış fiyatımızı artırmadan Ocak fiyatından sektörün hammadde talebini karşılamaya devam edeceğiz. Ocak’taki buğday satış fiyatımız ile Nisan ve Mayıs satış fiyatımız aynı olacak. Hammadde sıkıntısı olmayacak.”

TMO’nun buğday satışı artacak

Hem koronavirüs nedeniyle hem de Ramazan öncesi piyasada un, makarna, bulgur arzında sıkıntı olmaması için fiyatı artırmadan buğday satış miktarını artıracıklarını belirten Güldal, Mart’ta un sektörü için 499 bin ton olan buğday tahsisatını 660 bin tona çıkaracaklarını makarnalık buğday tahsisat miktarını ise 110 bin tona çıkaracaklarını söyledi.

Satışlar normalin altında

“Evde kal” uyarıları yapıldıktan sonra, sokağa çıkma yasağı ihtimali de göz önünde bulunduran tüketiciler makarna, bakliyat, un, bulgur ve diğer ürünlerden ihtiyaçlarının çok üzerinde alışveriş yaptı. Bu nedenle market rafları boşaldı. Yerine yeni ürün konuldukça tekrar boşaldı. Ancak bu hafta satışların normale döndüğü hatta bazılarında normalin de altına düştüğü ifade ediliyor. Ramazan alışverişi ile satışların bir miktar artacağı tahmin edilirken ürün temininde önemli bir sorun beklenmiyor.

İhracat azalınca iç piyasaya yönelme oldu

Türkiye un ihracatında dünyada ilk sırada, makarna ihracatında ise ikinci sırada yer alıyor. İç piyasadaki yoğun talep ve ihracatta yaşanan sorunlar nedeniyle üreticiler ve ihracatçılar iç piyasaya yöneldi. Un, makarna, bulgur fiyatlarında artış yapılmamasında ihracattaki azalmanın da rolü var. İhracat olmayınca ürünler iç piyasaya verilmeye başlandı.

Toplantıya kimler katıldı?

- Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu Başkanı Günhan Ulusoy
- Anadolu Un Sanayicileri Derneği Başkanı Ali İhsan Özkaşıkçı
- Çukurova Un sanayicileri Derneği Başkanı Bekir Bağış
- Dicle Un Sanayicileri Derneği Başkanı Veysi Duyan
- Egee Bölgesi Un Sanayicileri Derneği Başkanı Haluk Tezcan
- Güneydoğu Un Sanayicileri Derneği Başkanı Mesut Çakmak
- Karadeniz Un Sanayicileri Derneği Başkanı Kamil Erdem
- Marmara Bölgesi Un Sanayicileri Derneği Başkanı Ahmet Ergin Okandeniz
- Konya Orta Anadolu Un Sanayicileri Derneği Başkanı Selçuk Aydınalp
- Makarna Üreticileri ve Sanayicileri Derneği Başkanı Nihat Uysallı
- Türkiye Makarna Sanayicileri Derneği Başkanı Abdülkadir Külahcıoğlu
- Mardin Bulgurcular Derneği Başkanı Faysal Sun

- Bulgur Sanayicileri Derneği Başkanı Bekir Sıtkı Dayıoğlu

5 ÷lkeden tarım ve gıda ÷r÷nlerine ihracat yasağı

Rusya Federasyonu, Kazakistan, Ermenistan, Belarus ve Kırgızistan'ın oluşturduğu Avrasya Ekonomik Birliği, koronavir÷s (Covid-19) önlemleri kapsamında çok sayıda tarım ÷r÷n÷n÷n ihracatını 30 Haziran'a kadar yasakladı.

Birliğin organlarından Avrasya Ekonomik Konseyi'nin 31 Mart 2020'de yapılan toplantısında un, soğan, sarımsak, pancar, çavdar, pirinç, karabuğday, darı, tahıllardan elde edilen ezme ve kepekli karışımlar, karabuğday yan ÷r÷nleri, karabuğdaydan hazırlanan gıdalar, ezilmiş ve ezilmemiş soya fasulyesi ve ayçıçeği çekirdeği ihracatının 10 Nisan'dan itibaren 30 Haziran'a kadar yasaklanması kararlaştırıldı.

Avrasya Ekonomik Konseyi'nin kararında, koronavir÷s salgının yayılması riskine karşı halkın gıda ihtiyacında sorun yaşanmaması ve yeterli gıdanın temini için bu önleme başvurulduğu ifade ediliyor. Konsey, 16 Mart'ta dezenfektan, sağlık için koruyucu malzemelerin ithalatında gümrük vergisinin 30 Eylül 2020'ye kadar sıfırlanması yönünde karar almıştı. Avrasya Ekonomik Konseyi'nin gıda ÷r÷nleri de dahil bazı ÷r÷nlerde gümrüklerin sıfırlanmasına yönelik çalışmaları ise bu gün (3 Nisan) yapılacak toplantısında ele alınacak.

Yasak Türkiye'yi nasıl etkiler?

Türkiye'nin, Avrasya Ekonomik Birliği üyesi ÷lkelerden en fazla tarım ÷r÷nleri ithalatı yaptığı ÷lke Rusya Federasyonu.

Buğday, soya, ayçıçeği, pirinç, kepek başta olmak üzere bu ÷lkeden çok sayıda ÷r÷n ithal ediliyor. Rusya Federasyonu daha önce tahıl ihracatını 10 gün süreyle durdurma kararı almış ancak bu kara revize edilerek ihracatta kota uygulamasına geçilmesi kararlaştırıldı.

Haziran'a kadar buğday dahil 7 milyon ton tahılın ihracatına izin verileceği duyuruldu. Avrasya Ekonomik Konseyi'nin ihracat yasakları bu karardan sonra alındı. İhracatı yasaklanan ÷r÷nler arasında ekmeklik buğday yok. Bu nedenle Türkiye buğday ithal etmek isterse bir sıkıntı yaşamayacak görünüyor. Ancak, Rusya'dan ithal edilen kepek, ayçıçeği çekirdeği ve soya ithalatı Haziran'a kadar kapılamayacak.

Nedim Şener

Birbirimizin ‘katili’ olmayalım

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, önceki gün Türkiye genelindeki koronavirüs salgınıyla ilgili son durumu açıklarken hem ciddi uyarılarda bulundu, hem de umut verici rakamları paylaştı.

Öncelikle test sayıları hızla artıyor. Açıklanan rakamlara göre son 24 saatteki test sayısı 14 bin 396. Bir günde tespit edilen vaka sayısı 2 bin 148, hayatını kaybedenlerin sayısı 63. Başından beri hayatını kaybedenlerin sayısı 277 iken, 333 hasta da iyileşerek taburcu oldu. Dünya ortalaması yüzde 3’ün üzerindeyken, Türkiye’de hayatını kaybedenlerin oranı 1.58 olarak açıklandı.

Bakan Koca, konuşmasında “filyasyon” çalışmalarını yaptıklarını söyledi ve çok çarpıcı bir örnek verdi.

FİLYASYON ÇALIŞMASI

“Filyasyon” kelimesi, bu çalışmanın salgını önlemede neden önemli olduğunu gösteriyor. Filyasyon, herhangi bir bulaşıcı hastalığın hangi sebeplerden kaynaklandığının tespit edilmesi işlemine verilen isim. Başka bir deyişle, kaynak arama çalışması. Bu çalışmalar neticesinde tehlikenin hâlâ devam edip etmediği ve başka insanların risk altında olup olmadığı gibi önemli bilgiler elde edilebiliyor. Şimdi gelelim verdiği örneğe: Bakan Koca, basın toplantısında bir grafik göstererek şunları söyledi: “Ortada gördüğümüz bir hasta, bulaştırdığı kişi sayısı en az 30. Bu herhangi bir tablo değil. Bu isimlerini bildiğimiz, kimlerin hasta olduğunu, kimlerin pozitif olduğunu, kimlerin yoğun bakımda olduğunu, kimlerin kaybedildiğini gösteren somut bir örnek. Yani virüs bu kadar kolay yayılıyor. Bu son derece önemli bir örnek. Bulaştıran kaynak ise hayatta, hastaneye bile yatmadı. Ama bulaşmasına yol açtığı üç kişi hayatını kaybetti, 12 kişinin de koronavirüs testi pozitif çıktı.”

Abdulkadir Selvi

Hakan Aygün ahlaksızlığa devam ediyor

3 Nisan 2020

Koronavirüs salgınında ABD, İtalya ve İspanya'da artık sayılar gün gün değil, saat saat değişiyor. İnsanlık tarihinin en büyük felaketlerinden biriyle karşı karşıyayız. İnsanlar ölüyor, insanlarımız ölüyor. Bu tür durumlarda insanın aklına ne gelir?

Sağlık gelir, dayanışma gelir. Sonra yardımseverlik gelir. Sonra sevdiklerinin hayatı gelir. Yani insani duygular gelir.

Halk TV'nin eski genel yayın yönetmeni Hakan Aygün'ün aklına ne gelmiş?

Allah'ın ayetleriyle dalga geçmek gelmiş.

Trump'ın dahi Müslümanlarla dayanışma adına Kuran-ı Kerim dinlediği bir dönemde Hakan Aygün ne yapıyor? Kuran'ın ayetlerini alaya alıyor.

Yardıma muhtaç insanlarımızla, günlük çalışmak ve evine ekmek götürmek zorunda olanlarla, ev kirasını, su parasını ödemekte zorlananlarla dayanışma adına Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın liderliğinde bir yardım kampanyası başlatıldı. Kampanyaya destek çığ gibi büyüyor.

Bizim milletimiz asil bir millettir. Zor zamanda ekmeğini paylaşmasını bilir.

Bu süreçte Hakan Aygün ne yapıyor?

"İBAN suresi ayet 1" demek suretiyle, "ey İBAN edenler" demek suretiyle kutsal kitabımız Kuran-ı Kerim'le, Allah'ın ayetleriyle dalga geçiyor.

Sadece yaratıcımız Cenab-ı Hakk'a ait olan ayetlerin indirilmesi işini hafife alıyor.

Haliyle insanları tepki gösteriyor. Bu durumda Hakan Aygün ne yapıyor?

"Ben nerede hata yaptım, insanların inançlarıyla alay etmek gibi bir yanılsa mı düştüm, Allah'ın ayetleriyle dalga mı geçtim?" demiyor. Ne yapıyor? Yaptığından utanmıyor.

Tam aksine Ahmet Hakan'a, bana ve çalıştığımız kurum olan Demirören Medya'ya hakaret etmeye kalkışıyor.

Hakan Aygün'ün hakkındaki iddiaları tek tek sıralayıp "Sen önce bunlara cevap ver" demeyeceğim.

15 Temmuz gecesi darbecilerin TRT'de zorla okuttuğu bildiriye Halk TV'de neden birkaç kez yayınladığını sormayacağım.

Bugün gazetesinde yazarlık yaptığın dönemde Gülen'in yargılandığı dava için "Çağdaş Türkiye'ye böyle davalar yakışmıyor" dediğini de hatırlatmayacağım.

Seni Halk TV’de yönetici olduğun dönemdeki çirkin ilişkilerini açığa çıkaran Makbule Cengiz’in ‘Üzgünüm, Yazmak Zorundaydım!’ kitabına da havale etmeyeceğim.

Hatta ve hatta CHP Genel Başkan Yardımcısı Aykut Erdoğan’ın “Hakan Aygün olduğu sürece biz Halk TV’ye baktıkça vicdanımız sızlıyor” demek zorunda kaldığını da hatırlatmayacağım.

Neden? Çünkü sen Allah’ın ayetleriyle dalga geçtin. Çünkü sen hâlâ dalga geçmeye devam ediyorsun.

Diğerlerini tartışırız. Ama Allah’a ve onun ayetlerine dil uzatmana izin veremem.

AFTA DÜN İKİ GELİŞME YAŞANDI

AFLA ilgili dün yeni bir gelişme yaşandı. Bugün TBMM Adalet Komisyonu’ndaki görüşmeler öncesinde AK Parti, MHP, CHP, İYİ Parti ve HDP’nin hukukçu milletvekilleri bir araya geldi. Bu gelişme, “Affın kapsamı genişliyor mu” tartışmasına yol açtı.

Meclis’e sunulan infaz paketinde terörle mücadele kapsam dışında tutulmuştu.

MHP, terörle mücadele konusunu kırmızı çizgi ilan etmişti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan da MHP’nin hassasiyetinin dikkate alınmasını istemişti.

CHP ve HDP, terörle ilgili maddenin düzenlenmesini istiyor. Yardım, yataklık ve terör propagandasının indirim kapsamına alınmasını öneriyorlar. Heyette yer alan, CHP’nin hukukçu milletvekili Zeynel Emre ile konuştum. “Terörle ilgili yargılamalarda TCK’nın 3214. maddesinin üçüncü fıkrasında TCK 220’ye atıf yaparak ceza veriliyor. 220’nci maddenin 6 ve 7’nci fıkralarına göre ise örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen örgüt üyesi olarak cezalandırılmasını düzenliyor. Yazı yazan ya da tweet atan cezaevinde kalacak ama silah kullanan çıkacak diye bir suçlamayla karşılaşılabiliriz. O nedenle biz, infaz adaleti ve eşitlik ilkesinin dikkate alınmasını ve yapılacak düzenlemede sadece örgüt kurucusu, yöneticisi ve silahlı eylem yapanların hariç tutulmasını öneriyoruz. Teklif sahibi olarak AK Parti ve MHP’nin buna göre maddeyi düzenleyerek komisyona getirmesini istiyoruz” dedi.

Peki AK Parti ve MHP cephesinde öyle bir hava var mı?

Pek öyle bir hava hissetmedim. Bu madde başından beri FETÖ ve PKK’ya takılıyor. FETÖ’den hüküm giyenlerin önemli bir bölümünü yardım ve yataklık ile örgüt propagandası oluşturuyor. Mahkûmiyetleri kesinleşti. Önemli bir bölümünü de yattılar. Bu düzenleme yapılırsa ilk olarak FETÖ’cülerin çıkması söz konusu. Sorun ağırlıklı olarak FETÖ’den kaynaklanıyor.

Bir gelişme daha yaşandı. Sosyal medyada paylaşımlarda bulunanlarla gazeteci ve aydınların da af kapsamına alınması teklifi tekrar gündeme getirildi.

O konuda bir ilerleme sağlandı mı dersiniz, onu da bugün komisyona gelince göreceğiz.

ULAşTIRMA BAKANİ NEDEN DEğİşTİ?

MEHMET Cahit Turhan'ın Ulaştırma Bakanlığı'ndan alınıp yerine Adil Karaismailoğlu'nun atandığını gece yarısı 02.00'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ğrendik.

Peki gece yarısı bu değişikliğin yapılmasını gerektiren bir gelişme mi yaşandı? Üzerinden biraz zaman geğti ama bu değişikliğin bir süredir devam eden bir birikimin sonucu olduğunu öğrendim. Aslında 2 ay önce bu değişiklik kendisine hissettirilmiş. Yani bakan bekliyormuş. O nedenle bu karar kamuoyu için sürpriz oldu ama Cahit Turhan'a sürpriz olmamış. Cumhurbaşkanı Erdoğan, 9-10 Aralık'ta gerçekleştirdiği Brüksel gezisi dönüşünde değişikliği planlıyormuş ancak koronavirüsle ilgili gündem ağır basınca ertelenmiş. Son olarak koronavirüsle mücadele kapsamında da dinamik yönetim sağlayamamış.

Dedim ya bir birikim sonucu diye...

Koronavirüsle mücadele sürecinde yapılan Kanal İstanbul ihalesi de etkili olmuş. Millet can derdindeyken bunlar Kanal İstanbul ihalesiyle uğraşıyorlar şeklindeki algı tüy dikmiş...

Esfender KORKMAZ

03 Nisan 2020

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Kristalina Georgieva, salgınının küresel ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerine karşı 1 trilyon dolarlık kaynağı kullandırmaya hazır olduklarını açıkladı. Bu kaynağın bir kısmının Fert başına geliri düşük olan üyelere faizsiz verileceğini de açıkladı.

Rusya ve Türkiye IMF'den para istemediklerini bildirdiler. Gerçekte ise IMF'den gelecek 30-40 milyar dolar bizim için en iyi çözüm olacaktı. Neden en iyi çözüm olacaktı?

Doğrudan yabancı sermaye ve sıcak para girişi için IMF desteği çıpa görevi yapacaktı. Zira bizimde ortak olduğumuz bir fon olan IMF'nin görevi global ekonomide istikrarı sağlamaktır. Yani kimsenin kaşı gücü için destek vermiyor. 189 ortağın kendisine verdiği küresel ekonomide finansal istikrar sağlama görevini yerine getiriyor. Uluslar arası sermaye hareketlerini IMF bağlantıları ve kararları etkiliyor.

Dolar kuru daha istikrarlı olacaktı. Virüs krizi global ekonomide belirsizliği tırmandırdı. Nakit talebi arttı. Yatırımcılar ellerindeki tüm riskli varlıkları satarak nakit dolara yöneldi. Dolar dünyada ve doğal olarak Türkiye de değer kazandı. Türkiye'de ilave etkiler var... Yabancı yatırım sermayesi gelmiyor, kısa vadeli yabancı sermaye çıkışı hızlandı. Merkez Bankasının TL arzını artırması, hükümetin destek paketleri nedeniyle artan TL'nin bir kısmı dolara gidiyor. Nakit tutmak isteyenler de dolar tercih ediyor. Taze döviz girişi, döviz arzını artıracaktı. Merkez Bankası rezervleri artacaktı. Kur artışı frenlenecekti.

IMF kredileri Dış borç riskini düşürürdü. Türkiye'nin dış borç riski diğer ülkelere göre arttı. Söz gelimi Türkiye'nin dün itibariyle uluslararası piyasalarda 5 yıllık tahvillerin sigorta risk primi olan CDS oranı 600 baz puan idi. Rusya'nın 214, İspanya'nın 104, Yunanistan'ın 220 idi. IMF kredileri dış borç riskini düşürürdü.

Merkez Bankası TL arzını artırmasında karşılık olacaktı. Her ne kadar kriz ortamı nedeniyle talebin düşük olması ve ayrıca MB sürekli para basmayacağı için, enflasyonist etki sınırlı olacaktır. Ancak MB rezervleri artmış olsaydı ve dolar olarak karşılık olsaydı, para basmanın negatif etkileri olmazdı veya sınırlı olurdu.

Buna rağmen IMF'den neden destek istemedik? Üstelik bugünkü iktidar IMF ile stand-by düzenlemesi de yapmıştı.

Halk arasında IMF hakkında yanlış bir kanaat var. IMF bu kriz için para verirse, karşılığında ne isteyecek? diye soranlar var.

Herşeyden önce IMF bir devlet değil, emperyal bir amacı da olamaz. Krize giren ülkelere, ödemeler dengesi sorunları yaşayan veya yaşaması muhtemel üye ülkelere, krizin diğer ülkelere yayılmasını önlemek için kredi desteği sağlamak görevi var. Bunu yaparken de bu desteğin maceracı hükümetler tarafından yerinde ve istikrar sağlamak için kullanılıp - kullanılmadığını bilmesi gerekir. Stand-by anlaşmasının esası da budur.

IMF'nin salgınla mücadele için destek vermesi farklıdır. Elbette bu amaca uygun harcandığını da bilmek hakkıdır.

Aslında IMF başkanı da krizle mücadelede herkesin bunu yaptığını söylüyor.

Uzun süreli ekonomik hasarı önlemek için ek mali teşvikler gerekir.

Gelişmekte olan ülkelerin, sermaye akışı dönüşleri ile emtia şoklarını giderme zorluklarını dengelemeleri gerekir. Döviz müdahale etmeleri, faiz oranları ve diğer para politikası önlemleri almaları gerekir.

Bankaların sermaye ve likidite tamponlarını kullanarak baskı altındaki borçlular için kredi koşullarını yeniden müzakere etmeleri gerekir.

Türkiye'nin neden IMF desteği istemediği bir hükümet politikasıdır. Bu krizi atlatacağız. Ancak bilmeliyiz ki, IMF desteği ile bu krizi daha kolay ve daha az ekonomik hasarla atlatabilirdik.

Ibrahim Kahveci

Fırsat kapımızda!

Kurumsallık kabiliyetini yitirmiş bir ülke olarak bunun sıkıntılarını dış politikada da çekiyoruz.

Bir o kanattan bir karşı kanata savrulup duruyoruz. Gittiğimiz yeri kurtarıcı ve büyük dost görüyor, karşı tarafı ise hain ve düşman ilan ediyoruz.

Hatırlayın hele... Rusya ile daha S-400'lerle beraber 2-3 ay önce Akdeniz'de NATO ve AB ülkelerini temizleyecektik. Araya Suriye girmeseydi. İran büyük dostumuz, karşı çıkanlar ise gizli ajandı. Çin ile 40 milyar dolar pazarlık ise her an bitti bitiyordu. Şimdi ise tablo değişti.

Ama neyse... Bugün meselemiz dünden kalan konumuz.

BOTAŞ öyle sanıyorum ki Türk Akım'ı üzerinden gaz alım anlaşmasını imzalamadı. Hatta Enerji Bakanımız Rusya ziyaretine gidince karşısında Rus Bakan değil, Gazprom yetkilisi oturmuştu.

Sorun şuydu: Neden gaz almıyorsunuz?

Bakınız daha önce tam sayıları da vermiştim: Biz 2019 yılında özellikle boru hatları üzerinden doğal gaz alımını asgari düzeye indirmiştik. Mesela doğal gaz ile çalışan termik santrallerde kullanımı yüzde 40'dan yüzde 20'lere çekmiştik.

Hem Rusya hem de İran üzerinden en alt düzeyde gaz aldık. Zaten İran Rusya'dan da daha pahalı gaz satıyor.

Bizim gaz alımımız 25 yıllık kontratlar ile yapılıyor.

Dün 2026 olarak verdiğim Mavi Akım kontratının 2025 yılında biteceğini öğrendim. Düzeltirim..

Bu çok önemli, çünkü Mavi Akım kontratı 16 milyar m3 büyüklüğünde. İran ile 9,6 milyar m3 kontrat 2026 yılında bitiyor. Rusya ile ayrıca ilk boru hattımız olan Batı Hattında ise kontratlar

2021 yılında bitiyor. Azerbaycan ile de 2022 yılında.

Yani önümüzdeki kısa dönem Türkiye için ucuz enerjiye ulaşma fırsatı veriyor. Dün izah ettim, Avrupa'da doğal gaz fiyatı şu sıralar 70-80 dolar arasında ama biz o gazı Rusya, İran üzerinden 250 dolardan daha yüksek bir fiyata alıyoruz.

Ve her iki ülke de bizden kazandıkları para ile bize askeri operasyonlar çekebiliyor. Kendi askerimize sıkılan merminin parasını biz ödemiş oluyoruz bir bakıma. Bu çok ama çok acıdır.

17-25 Aralık sürecinde FETÖ'cüler iki büyük projeye saldırmıştı. İran üzerinden Türkmenistan gazının Türkiye'ye getirilmesi projesi ve Irak gazının getirilmesi projesi.

Her iki proje de ucuz enerji projeleriydi.

Bakınız Türkiye çok enteresan bir ülkedir. Biz üretim merkezi olabilecek kabiliyette güçlü bir ülkeyiz.

Bugün solunum cihazlarının acil üretilmesinde Arçelik başta olmak üzere gösterdiğimiz kabiliyet çok önemlidir.

Meselemiz yönetim yapısıdır. Daha önce de yazdım, bizde helva yapmak için bütün malzemeler mevcuttur ama helva yapacak yönetimi ve sistemi bir türlü kuramıyoruz.

İşte bu kabiliyet açısından ucuz enerji bize çok acil gereklidir.

Ucuz enerji derken aslında dünya fiyatlarını kast ediyorum. Petrol 30 doların altında seyreliyor. Bir bakıma sudan ucuz oldu. Doğal gaz fiyatları dersin bizim için bir dönem 400 dolar ödediğimiz fiyatlar şu an Avrupa'da 70-80 dolara düştü.

Bu fiyatları veya ucuzluğu elde etmemiz gerekiyor.

BOTAŞ ve Enerji Bakanlığı umarım bu konuda direncini ve ülke çıkarlarını korumayı sürdürür.

Umarım eski dönemlerde yapılan hatalar yapılmaz ve küçük çıkarlara koca Türkiye çıkarları heba edilmez.

İşte bu nedenle iki gündür bu konuya ısrarla değiniyorum.

Dört güzümüz bu işte olsun.

Ucuz enerji fırsatını ve sonrasında da üretim merkezi Türkiye imkanını kaçırmayalım.

17-25 Aralık sürecinde durdurulan projeleri de hatırlarsak eminim operasyonun başarısız kalmasını sağlamış oluruz. Aksi halde şu durumda 17-25 operasyonu Türkiye'nin ucuz enerji projelerini durdurmuş durumdadır.

03 Nisan 2020, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Çinliler kedileri ve köpekleri yemekten galiba artık vazgeçiyorlar

Koronavirüs salgını insanlığın zayıf ve hastalıklı yanlarını da açığa çıkardı... Bu salgına kadar Çin'de ya da Güney Asya ülkelerinde nelerin yenildiğine falan fazla önem vermezdik. Salgından sonra Çinliler'in yarası yemeleri veya akrepleri sofralarına almaları dikkat ve öfke çekmeye başladı.

Hayvan pazarı

Bu salgının başladığı Wuhan kentinde normal şartlara döner dönmez hayvan pazarının açılması ve bu pazarda yarasaların, akreplerin tezgahları doldurması, dünyanın dikkatini çekti. Bu pazarda paslı demir kafeslerdeki kediler ve köpekler de, Çinliler'in farklı beslenme alışkanlıklarını simgeliyorlardı.

Kediler ve köpekler

Evet... Bizlerin göz bebeğimiz gibi baktığımız kediler ve köpekler, Çin'de pişirilip yeniliyor. Dün gelen habere göre de Çin'in Guangdong bölgesinde yer alan Şenzen şehrinde, köpek ve kedi eti satışı ve tüketimi 1 Mayıs'ta yasaklanıyor. Alınan yasak kararının ardından kentin kedi ve köpek eti tüketiminin yasak olan Çin'deki ilk kent olacak. "**Humane Society International**"ın (HSI) göre, 2019 verilerine göre, Asya genelinde yılda 30 milyon köpek öldürülüyormuş.

Virüs kaynakları

Bu arada pandemik hastalıklar ile mücadele eden Global Virome Projesi'ne göre vahşi yaşamda hala 1.7 milyondan fazla keşfedilmemiş virüs var. Bunların neredeyse yarısının insanlar için zararlı olabileceği tahmin ediliyor. "**Çin Mühendislik Akademisi**"nin yayınladığı bir rapora göre vahşi hayvan yetiştirilmesi ve tüketilmesi endüstrisinin yıllık 57 milyar dolar civarında kazancı olduğu tahmin ediliyor.

Garip bir mutfak

Bir dönemde Afrika'daki yamyamların insan eti ile beslenmeleri dünyanın geri kalan bölümünde tepkilere sebep olurken, Çinliler'in kedileri ve köpekleri kesip yemeleri fazla dikkat çekmiyordu. Ama artık Çin mutfağı da dünyanın gündeminde... Şenzen kentinde kedi ve köpek yemekleri yasaklanırken, bu yasak tüm Çin'i kapsadığı takdirde, Çinlilerin mutfaklarında oluşacak boşluğu nelerle dolduracakları merak ediliyor. Sadece akreplerin ve yarasaların kedi ve köpeklerin yokluğunu gidermeyecekleri söyleniyor.